

Miloš Novotný: Malba krok za krokem - možnost volby: olejomalba, akryl, akvarel

volně zvolené téma: krajina, zátiší, figurální motivy, abstrakce

Koncepce semestrálních kurzů:

Základem mých hodin je **intenzivní individuální přístup ke každému z Vás, nezáleží na výchozích znalostech**. Za cíl si kladu systematický rozvoj schopností a znalostí studentů z hlediska vlastní malby, ale také neméně důležitého způsobu uvažování o obrazu. Kladu velký důraz na samostatné kritické myšlení a hledání souvislostí. Výuka je aktivním dialogem, Vaše dotazy a poznámky jsou důležitou částí hodin. Kurzy jsou semestrální, ale jediný semestr je opravdu příliš krátká doba pro důkladný rozbor nastíněných témat. Těší mě, že se s řadou lidí v Praga Primě vídám na našich hodinách v pohodové atmosféře už i několik semestrů.

Během semestru se při malbě budou objevovat tyto tematické okruhy:

- materiály:
 - plátna, štětce, barvy, přípravky pro olejomalbu / akryl
 - papíry, štětce, barvy pro akvarel (nebo kvaš)
 - výhody a omezení plynoucí z povahy techniky (olejové barvy / vodou ředitelné barvy)
 - jako **novinka**: olejové barvy ředitelné vodou (ano, další varianta pro domácí ateliér, pokud nechcete zápach / vůni terpentýnu)
 - pro akvarel: důkladný rozbor materiálů, víc než v jiné technice výběr ovlivní vlastní malbu
- lineární perspektiva a kompozice
 - význam horizontu, úběžníky, objekty v krajině, dekompozice prvků námětu na základní tvary
 - zlatý řez a pravidlo třetin, těžiště a rytmus obrazu
- barevná schémata - míchání barev
 - harmonická škála, teplé barvy / studené barvy, omezená barevná škála, krycí barvy / lazury
 - primární a sekundární barvy, doplňkové barvy - "praxe barev", nejenom teorie
- obraz a jeho zamýšlené vyznění:
 - jak malířsky interpretovat předlohu (tj. nikoli motiv pouze "přemalovat")
 - na co se v obraze zaměřit, co potlačit
- základy kresby: přípravná kresba uhlem / tužkou
 - kresba obecně: pozorování a zachycení modelu, šrafura, modelace, tonální rozsah, proporce, u figurálních motivů rekapitulace "kánonů" hlavy nebo těla - jako vodítka pro malbu (kresbu)
 - ověření variant kompozice a vazeb mezi prvky námětu
 - rozložení tonálních hodnot - schéma světla a stínu v obraze
 - izolace kresby před začátkem malby
- na co si dát pozor při práci podle fotografické předlohy
 - zkusení fotografie (širokoúhlý objektiv / teleobjektiv), barevné posuny, škála kontrastu
 - - a pro úplnost i poznámky k práci v plenéru:
 - volba výřezu krajiny, zjednodušování motivu, měnící se světlo, styl malby
- práce v ateliéru bez předlohy: výhody a omezení
- malba:
 - expresivní vyjádření / hladký rukopis, realistické pojetí / abstraktní malba
 - zachycení atmosféry, vyjádření hloubky (kompozice – barvy – kontrast – práce se štětcem)
 - to vše se zřetelem k použitým prostředkům malby (olej – akryl – akvarel)

Na mých kurzech obecně není obecně žádné omezení z hlediska techniky (olej - akryl - akvarel - pastel, kombinace technik) ani tématu, volba je pouze na Vás. Pouze při zájmu o malbu podle skutečného modelu (portrét, figura - akt) je potřeba domluva více zájemců. To se osvědčilo, příspěvek za model není velký už pro několik zájemců. Pro malbu je vhodné ale několik sezení po sobě, pro dokončenou kresbu stačí jedno sezení.

Teoretické zázemí (obecné principy) obou mých kurzů je stejné. Vaše podněty jsou ale důležitou součástí. Případnou volbu "středa večer / čtvrtek dopoledne" tedy zvažte spíše podle svého časového zaneprázdnění.

Výuková hodina probíhá tak, že pracujete na svých obrazech (každý má tedy svůj vlastní motiv), a v pravidelných intervalech probíhají "korektury". Ty ale rozhodně nejsou určeny k tomu, abych Vás nutil k určitému pojetí obrazu.

Obvykle je to krátká **debata nad možnostmi dalšího postupu** (nikdy není jen jedna možná varianta), nebo konkrétní doporučení, jak dále pokračovat k dosažení určitého stavu části obrazu. Opět záleží na zkušenostech nebo Vámi preferované metodice výuky (tj. nebráním se ani vzít štětec / tužku sám do ruky).

Příklad: při korektuře se může třeba objevit téma: "***jak zdramatizovat kompozici obrazu stromem.***"

Nabízejí se např. tyto varianty, podle pojetí obrazu:

křivolaký nakloněný kmen, výrazná asymetrie koruny, zlomené větve, disharmonické barevné řešení, záměrné vybočení z pravidel kompozice, obecně výraznější traktace oproti splývavému rukopisu...? Třeba ale zjistíte, že nemalovat strom vůbec, může být nejdramatičtější vyznění.

Příklad: před úplným začátkem malby se může objevit téma: "***jak se změní vyznění zátiší, když tohle posunu sem a to zase támhle.***"

Bez upřesnění motivu těžko říci,

asi by debata začala obecně kompozičními pravidly (ne jenom obligátním "zlatým řezem", nebo "pravidlem třetin", ale jejich využitím jako celého systému linií a ploch v obraze - nebo naopak porušením tohoto principu), "rytmem" obrazu.

Možná i skrytou symbolikou předmětů - tak třeba poloprázdná sklenice vína těsně u hrany u stolu v době starých mistrů obvykle znamenala odkaz na pomíjivost života a marnost všeho počínání.

Příklad: obraz s figurálním motivem - dotaz: "***jak dobře proporčně znázornit lidské tělo.***"

Pokud by se nejednalo o úplně abstraktní obraz:

tak by asi bylo na místě zmínit základní kánon lidské podstavy (tj. typické vzájemné poměry velikostí jednotlivých částí těla, ale třeba i prvků obličeje), samozřejmě v kontextu perspektivních zkratk (a konkrétní předlohy), které ovlivňují podobu figur v obraze.

Na setkání s Vámi se těší - Miloš Novotný

Ukázka z kurzu vedeného lektorem v ateliéru Praga Prima